

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

20 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Nadejda Toma,

Judecătorii – Constantin Alerguș, Victor Boico

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție UTA Găgăuzia Andronic Natalia prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 23 ianuarie 2018 și de inculpatul Cîrlan Mihail, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Cimișlia, sediul central din 19 octombrie 2017 și deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 23 ianuarie 2018, în cauza penală în privința lui

Onu Ruslan XXXXX,

născut la XXXXXX, originar și domiciliat în s. XXXXX, r-nul XXXXXX

Cîrlan Mihail XXXXX,

născut la XXXXX, originar și domiciliat în s. XXXXX, r-nul XXXXX

și

Pascari Radu XXXXX,

născut la XXXXXX, originar și domiciliat în s. XXXXX, r-nul XXXXXX

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 08.09.2017- până la 19.10.2017 (instanța de fond);

2. de la 05.12.2017-până la 23.01.2018 (instanța de apel);

3. de la 28.03.2018 - până la 20.06. 2018; (instanța de recurs ordinar).

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 19 octombrie 2017, examinată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, au fost condamnați:

Onu Ruslan și Cîrlan Mihail în baza art. 145 alin. (2) lit. e), i), j) Cod penal, la 10 ani 6 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis, fiecare;

Pascari Radu în baza art. 145 alin. (2) lit. e), i), j) Cod penal, la 11 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

Cererea acuzatorului de stat privind încasarea în mod solidar din contul

inculpaților în beneficiul statului cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizelor judiciare în sumă de 18 409 lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința instanța a constatat că, Onu Ruslan împreună și de comun acord cu Cîrlan Mihail și Pascari Radu la 14 februarie 2017, aproximativ la 23³⁰ urmărind scopul de a-l omorî pe minorul Rusu Ion, l-au dus pe ultimul într-o fâșie forestieră amplasată la o distanță de aproximativ 100 m. de satul s. Marienfeld, r-nul Cimișlia, unde i-au aplicat multiple lovituri cu mâinile și picioarele peste diferite părți ale corpului, după care Onu Ruslan și Cîrlan Mihail l-au imobilizat pe Rusu Ion, iar Pascari Radu l-a apucat cu mâinile de gât și l-a sugrumat.

3. Împotriva sentinței a declarat apel acuzatorul de stat, care a solicitat casarea parțială a sentinței în latura civilă, în partea încasării cheltuielilor judiciare și pronunțarea unei noi hotărâri cu dispunerea încasării din contul inculpaților în mod solidar cheltuielile judiciare suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare în mărime de 18 409 lei.

În argumentarea soluției solicitate s-a invocat că prima instanță urma să încaseze cheltuielile de judecată din contul inculpaților în beneficiul statului, or aceste cheltuieli au fost suportate în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în prezenta cauză și în conformitate cu prevederile art. 229 Cod de procedură penală, urmează a fi încasate în mod solidar de la inculpați, deoarece acestea constituie cheltuieli judiciare în sensul art. 227 Cod de procedură penală.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 23 ianuarie 2018 apelul declarat de acuzatorul de stat a fost respins ca nefondat.

5. În motivarea soluției adoptate Colegiul a menționat că, în speță pentru a fi stabilite circumstanțele cauzei de către organul de urmărire penală prin ordonanțele din 16.03.2017 și din 29.03.2017 s-a dispus efectuarea expertizelor medico-legale și psihiatrice, astfel că respectivele cheltuieli urmează a fi trecute în contul statului, deoarece normele procedurale nu prevăd achitarea de către condamnați a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizei obligatorii.

Tot aici, instanța de apel a reținut că dispoziția art. 229 Cod de procedură penală, nu obligă instanțele de judecată de a pune în sarcina persoanei condamnate toate cheltuielile judiciare suportate în cadrul urmăririi penale. La acest capitol Colegiul a stabilit că inculpații nu sunt angajați în câmpul muncii și nu au surse de venit, iar starea materială a acestora nu le-ar permite achitarea sumei solicitate de procuror, or din lipsă de mijloacelor financiare asistența juridică inculpaților le-a fost acordată de avocat care acordă asistență juridică

garantată de stat. La fel, instanța a menționat, că inculpații au fost condamnați la pedeapsa închisorii pe un termen îndelungat, prin urmare Colegiul în conformitate cu prevederile art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală, a considerat că circumstanțe enumerate în ansamblu constituie un temei de eliberare a inculpaților de la plata cheltuielilor judiciare.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, acuzatorul de stat a contestat-o cu recurs ordinar, care invocând temeiul de drept prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată argumentând că, hotărârea contestată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, deoarece concluzia instanței de respingere a solicitării privind încasarea din contul inculpaților în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 18 409 lei pentru efectuarea expertizelor judiciare este neargumentată.

Motivele invocate de instanța de apel privind respingerea solicitării procurorului de încasare a cheltuielilor judiciare pe motiv că inculpații nu sunt angajați în câmpul muncii, nu au surse de venit, sunt condamnați la pedeapsa închisorii pe un termen îndelungat și au beneficiat de asistență juridică garantată de stat, nu se regăsesc în prevederile art.227, 229 alin. (1) Cod de procedură penală și aceste cheltuieli urmau a fi încasate din contul inculpaților.

În speță instanța de apel contrar prevederilor art. 101, 394, 414 Cod de procedură penală n-a indicat temeiurile care au dus la respingerea apelului declarat, prin urmare hotărârea contestată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6.1 Împotriva hotărârilor judecătorești a declarat recurs ordinar inculpatul Cîrlan Mihail, care fără a invoca nici un temei de drept prevăzut la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită, casarea acestora cu pronunțarea unei noi hotărâri și stabilirea unei pedepse mai blânde argumentând, că sancțiunea normei penale în baza căreia a fost condamnat prevede pedeapsa închisorii de la 8 la 12 ani, iar instanțele de fond i-au stabilit 10 ani și 6 luni închisoare și nu au luat în considerație faptul că dânsul a recunoscut vina, a contribuit la descoperirea infracțiunii, iar cauza a fost examinată în procedură simplificată

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.

7.1 Cu referire la recursul declarat de acuzatorul de stat

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva

hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

Prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, stipulează că instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie indicate de recurent, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Drept temei pentru recurs procurorul a invocat prevederile art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, solicitând casarea hotărârii contestate în partea cheltuielilor judiciare cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În esență, recurentul critică decizia instanței de apel în latura civilă, indicând că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția în partea încasării cheltuielilor de judecată, însă Colegiul penal constată că instanța de apel a motivat cerințele acuzatorului de stat ce ține de cheltuielile judiciare, fiind expusă soluția în decizie (f.d.269, vol.II).

Astfel, autorul invocând prevederile art. 227 și 229 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită încasarea cheltuielilor suportate pentru efectuarea expertizelor, motivând că legea prevede ca inculpatul să suporte cheltuielile judiciare.

La cele invocate, instanța menționează, că aceste argumente ale recurentului sunt neîntemeiate, deoarece dispozițiile art.143 alin.(1) Cod de procedură penală, prevăd că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză, totodată fiind relevante și alin.(2) ale normei date, care stipulează că, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul bugetului de stat.

Drept urmare celor nominalizate, se indică că în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat, dar nu a inculpatului, după cum indică procurorul.

Totodată, instanța remarcă că prin Legea nr.316 pentru modificarea și completarea unor acte legislative din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, alin.(2) al art. 143 Cod de procedură penală a fost abrogat, însă aceasta nu are nici o

aplicabilitate în speța dată, deoarece expertizele efectuate la caz, au avut loc până la modificările parvenite în norma sus indicată.

Astfel, Colegiul penal consideră că instanța de apel în mod just și echitabil a stabilit că cheltuielile judiciare solicitate de acuzatorul de stat în sumă totală de 18409 lei pentru efectuarea expertizelor medico-legale nr. 48 din 25.04.2017, nr. 48 din 26.05.2017, nr.81 din 13.06.2017 și nr.214 din 04.08.2017, în prezenta cauză (f.d.39-43, 51-54, 60-64, 74-79, vol.I), sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpaților în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului, iar normele procedurale nu prevăd achitarea din contul condamnatului a cheltuielilor judiciare care constituie cheltuieli de expertiză.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414 - 419 Cod de procedură penală, iar temeiul invocat de recurent prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmare din punctul de vedere al prezenței erorii de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în decizia instanței de apel, în sensul casării hotărârii judecătorești și prin urmare, se impune inadmisibilitatea recursului declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

7.2 Referitor la recursul ordinar declarat de inculpatul Cîrlan Mihail

Din conținutul recursului declarat de inculpatul Cîrlan M., rezultă că acesta critică hotărârile instanțelor de fond în partea stabilirii pedepsei, considerând că la numirea acesteia nu s-a ținut cont de toate circumstanțele atenuante prezente în speță.

Potrivit art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală, nu pot fi atacate cu recurs sentințele în privința cărora persoanele indicate în art.401 nu au utilizat calea apelului ori au retras apelul, dacă legea prevede această cale de atac. Persoana care nu a folosit apelul poate ataca cu recurs decizia instanței de apel prin care i s-a înrăutățit situația.

Potrivit acestei norme, rezultă că pentru a ataca cu recurs ordinar o hotărâre judecătorească, partea în cauză urma să utilizeze anterior calea ordinară de atac.

Din materialele cauzei rezultă, că sentința Judecătoriei Cimișlia din 19 octombrie 2017, prin care Cîrlan M. a fost condamnat în baza art. 145 alin. (2) lit. e), i), j) Cod penal, nu a fost contestată de către inculpat cu apel, astfel acesta a fost de acord cu încadrarea faptelor și pedeapsa stabilită, iar soluția adoptată de către instanța de apel nu i-a înrăutățit situația.

Prin urmare, se constată că inculpatul Cîrlan M. nu a utilizat calea ordinară de atac –apelul și nu are temei legal de a depune recursul ordinar.

În asemenea condiții, recursul ordinar declarat este inadmisibil, din motiv că inculpatul Cîrlan M. nu a utilizat calea ordinară de atac – apelul, drept urmare acesta nu îndeplinește cerințele de conținut prevăzute la art. 430 pct. 5) Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1), (2) pct. 1) și 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 23 ianuarie 2018, în cauza penală în privința lui *Onu Ruslan, Cîrlan Mihail și Pascari Radu*, de procurorul în Procuratura de circumscripție UTA Găgăuzia Andronic Natalia, ca fiind vădit neîntemeiat, iar cel declarat de inculpatul Cîrlan Mihail, deoarece nu corespunde cerințelor de conținut prevăzute în art. 430 pct. 5) Cod de procedură penală

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 20 iunie 2018.

Președinte

Nadejda Toma

Judecătorii

Constantin Alerguș

/

Victor Boico